

OPINIE

KOMITET REGIONÓW

90. SESJA PLENARNA W DNIACH 11 I 12 MAJA 2011 R.

**Opinia Komitetu Regionów „Modernizacja polityki UE w dziedzinie zamówień publicznych:
W kierunku zwiększenia skuteczności europejskiego rynku zamówień”**

(2011/C 192/02)

KOMITET REGIONÓW

- Wyraża zadowolenie, że Komisja traktuje MŚP jako filar unijnej gospodarki, i uważa, że dobry dostęp MŚP do procedur zamówień publicznych ma zasadnicze znaczenie dla utrzymania zatrudnienia. Dlatego tak ważne jest, by jak najbardziej zniwelować utrudnienia, z którymi zmagają się MŚP przy zgłaszaniu ofert w przetargu.
- Zaleca Komisji, by zachęcała do umożliwienia oferentom na szczeblu krajowym składania wniosków o tzw. „paszporty zamówień publicznych” (najlepiej w formie elektronicznego systemu rejestracji), oraz by ujednoczyła treść i sposób stosowania tych paszportów. Taki paszport oznaczałby, że dany przedsiębiorca posiada oświadczenia i dokumenty potwierdzające często wymagane przez instytucje zamawiające w przetargach publicznych. Złożenie wniosku o „paszport zamówień publicznych” oszczędza przedsiębiorcy późniejszych nakładów związanych z ciągłym przedkładaniem tych samych oświadczeń i dokumentów potwierdzających. Dla przedsiębiorców, którzy często uczestniczą w procedurach udzielania zamówień publicznych, byłaby to duża oszczędność czasu i zasobów.
- Przykłada dużą wagę do możliwości wykorzystywania zamówień publicznych do osiągnięcia celów w zakresie innowacji, celów społecznych oraz celów dotyczących zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska. Realizację tych celów ogranicza kryterium polegające na tym, że wymogi i oczekiwania wobec oferentów muszą się wiązać z przedmiotem zamówienia. Dlatego związek z przedmiotem zamówienia nie powinien być przedstawiany jako wymóg.

Sprawozdawca	Henk KOOL (NL/PSE), członek rady miasta Hagi
Dokument źródłowy	Zielona księga w sprawie modernizacji polityki UE w dziedzinie zamówień publicznych „W kierunku zwiększenia skuteczności europejskiego rynku zamówień” COM(2011) 15 wersja ostateczna

I. UWAGI

1. Komitet wyraża zadowolenie z publikacji Zielonej księgi w sprawie modernizacji polityki UE w dziedzinie zamówień publicznych „W kierunku zwiększenia skuteczności europejskiego rynku zamówień”. Komisja Europejska zwróciła w tym dokumencie uwagę na postulaty władz lokalnych i regionalnych oraz innych instytucji zamawiających, jeśli chodzi o ograniczenie kosztów, modernizację oraz doprecyzowanie i uproszczenie przepisów dyrektyw w sprawie zamówień publicznych.

2. Komitet uważa, że dyrektywa 2004/18/WE – zwana dalej dyrektywą – jest pod pewnymi względami zbyt szczegółowa, i zaleca Komisji uproszczenie jej w miarę możliwości.

3. Dodatkowo Komitet zaleca doprecyzowanie dyrektywy, tam gdzie to konieczne. Jako że dyrektywa była jeszcze w istotnych punktach uzupełniana przez Europejski Trybunał Sprawiedliwości, Komitet uważa, że bardzo potrzebna jest kodyfikacja najważniejszych przepisów orzecznictwa bez ich dodatkowego zaostrzenia. Domaga się ponadto, by ilekroć nie ma mowy o interesie transgranicznym, obowiązek przeprowadzania procedury przetargowej tudzież obowiązek przejrzystości nie dotyczył usług typu B, subsydiów, transakcji dotyczących gruntów oraz zamówień poniżej progów.

4. Komitet uważa, że dla optymalnie funkcjonującego rynku wewnętrznego ważna jest poprawa profesjonalizmu zarówno instytucji zamawiających, jak i podmiotów rynkowych. Komitet zaleca Komisji powołanie krajowych ośrodków wiedzy oraz koordynującego europejskiego ośrodka wiedzy. Takie ośrodki wiedzy należy powoływać w ramach struktur istniejących już w państwach członkowskich, aby mogłyby one także wspierać instytucje zamawiające w realizowaniu celów w zakresie innowacji, zamówień o charakterze społecznym, zrównoważonego rozwoju oraz ochrony środowiska. Korzystanie z usług tych ośrodków nie powinno być obowiązkowe. Władze lokalne muszą mieć możliwość wyboru w tym zakresie.

II. ZALECENIA

Małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP)

5. Komitet wyraża zadowolenie, że Komisja traktuje MŚP jako filar unijnej gospodarki, i uważa, że dobry dostęp MŚP do procedur zamówień publicznych ma zasadnicze znaczenie dla utrzymania zatrudnienia. Dlatego tak ważne jest, by jak najbardziej zniwelować utrudnienia, z którymi zmagają się MŚP przy zgłaszaniu ofert w przetargu.

6. Trzeba w jak największym stopniu obniżyć koszty przedsiębiorstw związane z udziałem w przetargach. Stąd też Komitet popiera propozycje Komisji, by w miarę możliwości dopuścić możliwość dostarczania oświadczeń własnych, zaś oryginalnych dokumentów wymagać jedynie od kandydatów zakwalifikowanych na krótką listę lub od zwycięskiego oferenta.

7. Komitet zaleca Komisji, by zachęcała do umożliwienia oferentom na szczeblu krajowym składania wniosków o tzw. „paszporty zamówień publicznych” (najlepiej w formie elektronicznego systemu rejestracji), oraz by ujednoliciła treść i sposób stosowania tych paszportów. Taki paszport oznaczałby, że dany przedsiębiorca posiada oświadczenia i dokumenty potwierdzające często wymagane przez instytucje zamawiające w przetargach publicznych. Złożenie wniosku o „paszport zamówień publicznych” oszczędza przedsiębiorcy późniejszych nakładów związanych z ciągłym przedkładaniem tych samych oświadczeń i dokumentów potwierdzających. Dla przedsiębiorców, którzy często uczestniczą w procedurach udzielania zamówień publicznych, byłaby to duża oszczędność czasu i zasobów. Paszport byłby ważny przez ograniczony okres, jako że wymagane do jego wydania zaświadczenia również obowiązują tylko do określonego momentu. Przyczyniłoby się to do zapewnienia wiarygodności takich paszportów. Podobny system funkcjonuje już – z dobrymi wynikami – tu i ówdzie na szczeblu lokalnym i regionalnym. „Paszport zamówień publicznych” z samej swojej natury nie powinien pociągać za sobą znacznych kosztów.

8. Należy unikać niepotrzebnego łączenia zamówień między instytucjami zamawiającymi i łączenia zamówień o różnym charakterze, gdyż większe zamówienia mogą wiązać się z wyższymi wymaganiami. Dlatego Komitet zaleca, by Komisja w większym stopniu uświadamiała skalę tego problemu dla MŚP oraz by w uzasadnieniu bądź w określonym dokumencie dotyczącym strategii podkreśliła znaczenie uregulowania w zakresie podziału zamówień publicznych na części.

9. Dla MŚP korzystne byłoby zwiększenie możliwości stosowania procedury negocjacyjnej. Procedura ta zapewnia określony poziom elastyczności zarówno instytucjom zamawiającym, jak i oferentom. MŚP koncentrują się przede wszystkim na znajomości własnego produktu tudzież usługi, a nie na samym procesie udzielania zamówienia. Komitet wzywa więc Komisję, by dopuściła stosowanie procedury negocjacyjnej jako standardowej procedury. Powinno to zostać uregulowane w ten sam sposób co w dyrektywie 2004/17/WE (dyrektywie sektorowej), która przewiduje, że instytucje zamawiające wybierają taki sposób udzielenia zamówienia, jaki uznają za najbardziej odpowiedni w przypadku danego zamówienia. Komitet zaleca uproszczenie wszelkich równoległych procedur.

10. Aktualna ograniczona procedura może okazać się niekorzystna dla MŚP. Obecnie na pierwszym etapie procedury ograniczonej – na etapie kwalifikacji – można określać tylko wymogi i oczekiwania wobec przedsiębiorstwa. Takie oczekiwania dotyczą najczęściej historii działalności danego operatora oraz jego doświadczenia w realizacji projektów. Ogólnie rzecz biorąc, większe przedsiębiorstwa mają więcej zrealizowanych projektów na koncie niż MŚP. Większe firmy mogą więc wykazać się dłuższą listą odpowiednich zamówień referencyjnych i dzięki temu mają większe szanse, że zostaną wybrane. Komitet zaleca w związku z tym, by na pierwszym etapie procedury ograniczonej możliwa była także ocena (określonych) kryteriów udzielenia zamówienia.

Elastyczność

11. Komitet zaleca dopuszczenie większej elastyczności w procedurach zamówień publicznych.

12. Prawo dotyczące zamówień publicznych jest złożone, a możliwości oferenta w zakresie poprawienia omyłek w ofercie są ograniczone. Wynika to m.in. z (krajowego) orzecznictwa oraz z dokonywanego przez instytucję zamawiającą wyboru dokumentów przetargowych. Dlatego Komitet zaleca, by w nowej dyrektywie bądź w jej uzasadnieniu dokładniej określić, jakie omyłki mogą zostać poprawione przez oferenta i jakie uzupełnienia lub dostosowania są dopuszczalne.

13. W trakcie procedury przetargowej instytucja zamawiająca może uznać, że jej zamówienie publiczne wymaga zmian bądź dostosowań w następstwie zapytań zgłoszonych przez oferentów. Obecnie w przypadku istotnych zmian zamówienie należy zablokować, a następnie rozpisać je na nowo. Komitet zaleca więc, by umożliwić instytucjom zamawiającym prostą modyfikację zamówienia, np. w postaci oficjalnej korekty z nieznacznym wydłużeniem terminu składania ofert.

14. W trakcie realizacji zamówienia może się okazać, że instytucja zamawiająca pominęła jakiś aspekt i chce w związku z tym wprowadzić modyfikację, mimo iż nie jest ona niezbędna i można ją było uwzględnić wcześniej. Komitet jest zdania, że warto w związku z tym uelastyczyć obecny przepis dotyczący dodatkowych prac. Można by zezwolić na powierzenie pierwotnemu wykonawcy określonego procentu zamówienia – jako dodatkowej pracy – bez konieczności spełnienia warunków art. 31 dyrektywy.

15. Komitet domaga się, by Komisja wprowadziła w nowej dyrektywie znacznie bardziej elastyczne przepisy w zakresie umów ramowych. Umowy ramowe powinny być uregulowane w taki sam sposób jak w dyrektywie sektorowej. Czas trwania zamówienia, a także zapis, że w umowie ramowej tylko w wyjątkowych wypadkach wymaganych jest dwóch dostawców, to niepotrzebne uregulowania, które należy usunąć.

Zamówienia publiczne jako element wspierania innowacji, zamówień o charakterze społecznym, zrównoważonego rozwoju oraz ochrony środowiska

16. Komitet z zadowoleniem przyjmuje fakt, że w zielonej księdze Komisja dużo uwagi poświęca realizacji celów

w zakresie ochrony środowiska, propagowania włączenia społecznego, poprawy dostępności dla osób niepełnosprawnych i zwiększania innowacji.

17. Komitet podkreśla, że powodzenie strategii „Europa 2020” jest w dużej mierze zależne od tego, w jaki sposób władze lokalne i regionalne poradzą sobie z wdrożeniem nowych innowacyjnych rozwiązań, które są celami inicjatyw przewodnich. Nowe innowacyjne praktyki nie powstaną samoczynnie. Unowocześnienie zasad udzielania zamówień w UE musi zwiększyć zręczność strategiczną i aktywność gmin oraz innych podmiotów publicznych jako twórców nowych rozwiązań.

18. Komitet podkreśla, że unowocześnienie zasad udzielania zamówień musi zwiększyć rolę sektora publicznego w propagowaniu innowacji. Trzeba stworzyć warunki umożliwiające realizację dużych projektów w zakresie rozwoju o wartości milionów euro, mających na celu sprostanie złożonym wyzwaniom społecznym i przyjmujących formy konsorcjów podejmujących ryzyko. Gmina czy też inny podmiot publiczny musi mieć możliwość stworzenia takich ugrupowań na własny koszt poprzez zgromadzenie niezbędnych umiejętności występujących w przedsiębiorstwach i innych organizacjach. Normalne konkurencyjne udzielanie zamówień jest trudne, a nawet niemożliwe. Bez względu na zasady udzielania zamówień, w procesie tworzenia czegoś zupełnie nowego musi istnieć możliwość zgromadzenia różnych umiejętności w drodze negocjacji, a zwłaszcza umożliwienia udziału małym przedsiębiorstwom.

19. Komitet dużą wagę przykładą do możliwości wykorzystywania zamówień publicznych do osiągania celów w zakresie innowacji, celów społecznych oraz celów dotyczących zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska. Realizację tych celów ogranicza kryterium polegające na tym, że wymogi i oczekiwania wobec oferentów muszą się wiązać z przedmiotem zamówienia. Dlatego związek z przedmiotem zamówienia nie powinien być przedstawiany jako wymóg. Dzięki temu instytucje zamawiające mogłyby same ustalać, czy w przypadku tych aspektów zrezygnują z powiązania z przedmiotem zamówienia i jakie kryteria zastosują, ponieważ uwarunkowania w tym zakresie bardzo różnią się w zależności od państwa członkowskiego. Komitet zaleca uwzględnienie tej kwestii w nowej dyrektywie.

20. Zgadza się z Komisją Europejską, że instytucje publiczne mogą znacząco przyczynić się do osiągnięcia najważniejszych celów strategii „Europa 2020” poprzez wykorzystanie swojej siły nabywczej do zamawiania towarów i usług o większej wartości „społecznej”, na przykład pod względem wspierania innowacji, poszanowania środowiska i przeciwdziałania zmianie klimatu, zmniejszenia zużycia energii, poprawy zatrudnienia, zdrowia publicznego i warunków socjalnych oraz promowania równych szans, zwiększając włączenie grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji. Należy znaleźć równowagę pomiędzy powyższymi celami, obiektywnością, niedyskryminacją, dążeniem do uczciwej konkurencji, umożliwieniem sprawiedliwego dostępu dla MŚP. Ponadto władze lokalne i regionalne muszą mieć możliwość stosowania w zamówieniach publicznych ostrzejszych kryteriów niż minimalne normy ustanowione przez UE, nie narażając na szwank wolnej konkurencji. Komitet

wzywa jednak Komisję, by opracowując nowe dyrektywy w sprawie zamówień, zapewniła instytucjom zamawiającym pewien margines swobody wyboru. W tym celu można z jednej strony wymagać od władz publicznych propagowania w swoich zamówieniach publicznych pewnych usług o wartości „społecznej”, lecz z drugiej strony dając im swobodę wyboru więcej niż jednej możliwości z listy.

21. Komitet zaleca Komisji, by na szczeblu UE w większym stopniu uświadamiała znaczenie i rozwijała nowe sposoby wspierania zatrudnienia osób długotrwale bezrobotnych, niepełnosprawnych oraz stażystów. Instytucje zamawiające mogą, jeżeli wyrażają takie życzenie, np. w dokumentacji przetargowej podać jako kryterium udzielenia zamówienia bądź warunek realizacji, że wybrane przedsiębiorstwo przeznaczy określony procent wartości zamówienia na zatrudnienie osób z tych grup docelowych. Osoby te mogą być zatrudniane bezpośrednio do realizacji zamówienia bądź do innych zadań w przedsiębiorstwie. Takie wymogi muszą pozostać dobrowolne na szczeblu UE, zaś władze lokalne i regionalne muszą zachować maksymalną elastyczność w określaniu różnych celów politycznych, które chcą osiągnąć w ramach zamówień publicznych, skupiając się przy tym na jak najbardziej racjonalnym wykorzystaniu środków.

22. Komitet uważa, że kryterium oferty najkorzystniejszej ekonomicznie jest doskonałym instrumentem do realizacji celów w zakresie innowacji, zamówień o charakterze społecznym, zrównoważonego rozwoju oraz ochrony środowiska. Komitet odpowiada negatywnie na pytanie Komisji, czy w przypadku określonych kategorii należy wyeliminować kryterium „najniższej ceny”. Jest zdania, że także w przypadku kryterium najniższej ceny wspomniane cele – w postaci minimalnych wymogów – mogą mieć znaczenie. Instytucje zamawiające muszą mieć tutaj możliwość wyboru w zależności od zamówienia. Poza tym instytucje zamawiające muszą też często realizować cel dotyczący oszczędności, który trzeba uwzględnić przy wyborze kryterium udzielania zamówień.

23. Instytucje zamawiające nie zawsze są w stanie zweryfikować spełnianie wymogów zamówienia na całej długości łańcucha dostaw. Przykładowo trudno jest sprawdzić, czy w procesie produkcji w państwie trzecim nie korzystano z pracy dzieci. Komitet domaga się, by Komisja zwróciła uwagę na ten problem.

Nowe procedury

24. Komitet zaleca, aby w nowej dyrektywie uwzględnić kilka nowych procedur. Dotyczy to tzw. rynku usług typu A, modelu decyzji obywatela i procedury stosowanej wobec zamówień, których ceny ulegają szybkim fluktuacjom.

25. Rynek usług typu A: W przypadku usług typu B w niektórych państwach członkowskich system działa obecnie w następujący sposób: nie zawiera się żadnej ogólnej umowy ramowej, lecz każdy indywidualny przetarg zostaje opublikowany na tzw. (cyfrowym) rynku. Tak więc na rynku tym

toczy się wiele różnych indywidualnych przetargów. Zainteresowane podmioty mogą zgłosić się do przetargu. Oferty zgłoszone w każdym przetargu zostają uszeregowane na podstawie zaoferowanej ceny. Następnie rozważa się i ocenia pod względem jakości pięć najtańszych ofert. Zamówienia udziela się oferentowi, który złożył ofertę najkorzystniejszą ekonomicznie spośród rozpatrywanych pięciu. Zaletą rynku usług typu A jest to, że zwiększa on szanse osób samozatrudnionych, niezatrudniających pracowników. Proponuje się opracowanie takiego systemu także dla usług typu A.

26. Model decyzji obywatela: Tak zwany model decyzji obywatela jest procedurą, która oferuje rozwiązanie w przypadku tych przetargów, dla których istotna jest swoboda wyboru przez obywatela konkretnego przedsiębiorstwa. Dzieje się tak np. w przypadku przetargów na usługi osobiste. W ramach tego systemu wszystkim oferentom, którzy spełniają wymogi jakościowe i zgadzają się na ustaloną przez instytucję zamawiającą cenę (maksymalną), zostanie udzielone zamówienie ramowe. Następnie obywatel wybiera firmę, która ma na jego rzecz świadczyć usługi osobiste.

27. Procedura stosowana wobec zamówień, których ceny ulegają szybkim fluktuacjom: Cechą charakterystyczną niektórych rynków, jak np. rynek energii, są ceny ulegające szybkim fluktuacjom. W takim przypadku pożądane jest, aby termin rozstrzygnięcia przetargu był jak najkrótszy, gdyż oferty składane są na podstawie cen rynkowych energii w dniu złożenia oferty. Proponuje się, aby w przypadku tego rodzaju rynków nowa dyrektywa określała odpowiedni termin rozstrzygnięcia przetargu.

Zmiana wysokości progów

28. Komitet przyjmuje z zadowoleniem fakt, że Komisja zastanawia się nad wysokością progów. Komitet zaleca, aby przed ustaleniem nowych progów zbadać, jakie progi leżą w interesie innych krajów. Oznaczałoby to znacznie wyższe progi dla dostaw i usług niż obecnie. Jeżeli można przyjąć, że nie mamy do czynienia z interesem innych państw, można wówczas zaoszczędzić instytucjom zamawiającym koszty związane z europejską procedurą udzielania zamówienia. Komitet jest zdania, że podczas jakiegokolwiek renegeacji porozumienia WTO w sprawie zamówień publicznych (GPA) należy uwzględnić potrzebę znacznie wyższych progów.

Zasada przejrzystości

29. Uwagi ogólne: Nie zawsze jest oczywiste, czy mamy do czynienia z interesem transgranicznym. W wielu przypadkach wymaga to przeprowadzenia badania rynku, co oznacza, że instytucje zamawiające muszą ponieść dodatkowe koszty. Celowe byłoby wyjaśnienie, co oznacza pojęcie „transgraniczny”, gdyż wówczas instytucje zamawiające miałyby większą pewność. Dlatego też Komitet zaleca Komisji sporządzenie listy tematów lub rynków, w przypadku których czynnik transgraniczności ma znaczenie. Należy także odróżnić sytuację, w której dotyczy to całego państwa członkowskiego, od sytuacji, w której wspomniany czynnik ma znaczenie jedynie dla regionów nadgranicznych.

30. Komitet odpowiada negatywnie na pytanie Komisji, czy w przypadku zamówień o wysokiej wartości instytucje zamawiające powinny mieć obowiązek sporządzania specyfikacji przetargowej w drugim języku lub dopuszczania ofert przygotowanych w językach obcych. Taki obowiązek znacznie zwiększyłby nakłady administracyjne, a jego efekt w postaci promowania ofert zagranicznych byłby prawdopodobnie bardzo ograniczony.

31. Zamówienia o wartości poniżej progów określonych w dyrektywach UE: Komitet uważa, że zamówienia o wartości poniżej progów określonych w dyrektywach UE nie powinny być zaklasyfikowane jako „transgraniczne”. Jak pokazuje obecna praktyka, oferenci z innych krajów uczestniczą tylko w bardzo niewielkiej liczbie zamówień o wartości powyżej progów UE. Komitet zaleca Komisji przeprowadzenie badania, które da odpowiedź na pytanie, o jaki rząd wielkości chodzi. Na tej podstawie będzie można określić, czy klasyfikowanie zamówień o wartości poniżej progów określonych w dyrektywach UE jako „transgraniczne” jest w ogóle uzasadnione.

32. Zamówienia objęte wyłączeniem: Nie jest jasne, w jakim stopniu zasada przejrzystości odgrywa rolę w przypadku zamówień objętych wyłączeniem. W odniesieniu do pewnych wyjątków, jak np. koncesje na usługi, jest to bardziej oczywiste, zaś w przypadku innych wyjątków, takich jak umowy o prace i transakcje dotyczące gruntów, zasada przejrzystości nie powinna mieć zastosowania. Komitet zwraca się do Komisji o wyjaśnienie, do których zamówień objętych wyłączeniem ma zastosowanie zasada przejrzystości.

33. Usługi typu B: Komitet zaleca, aby zasada przejrzystości nie miała zastosowania do usług typu B, które po analizie list usług typu A i B znalazły się na liście usług typu B, oraz proponuje Komisji uwzględnienie tej kwestii w nowej dyrektywie.

Dokonanie ponownego podziału usług na typy „A” i „B”

34. Komitet wzywa do utrzymania obowiązującego obecnie podziału usług na kategorie A i B. Lista usług B jest zarezerwowana dla zagadnień, w których nie ma konkurencji transgranicznej bądź które zawierają taki element osobisty, że zamówienia publiczne UE nie są pożądane (np. usługi opieki zdrowotnej i społecznej). W tym ostatnim przypadku zasadnicze znaczenie ma zaufanie zleceńodawcy oraz odbiorcy bądź pacjenta do wykonawcy zamówienia. Są to często subiektywne kryteria, których nie można uwzględniać w procedurze udzielania zamówień. Komitet domaga się od Komisji, by usługi typu A, które nie są odpowiednie do handlu transgranicznego, przenieść na listę usług typu B. Dodatkowo Komitet apeluje o opracowanie instrumentów, które ułatwiłyby władzom lokalnym i regionalnym ustalenie, czy konkretne zamówienia należą do wymienionych w załączniku usług A czy B.

35. Komitet nalega, by Komisja dokonała oceny list kodów CPV. Interpretacja kodów CPV i związanych z nimi usług jest trudna i rodzi pytania. Komitet wzywa do jednoznacznego wyjaśnienia kodów CPV lub przedstawienia odpowiedniej instrukcji.

Wyłączenia

36. Komitet zaleca, aby zwrócić uwagę na przepisy mające zastosowanie do zamówień objętych wyłączeniem. Należy

rozważyć zarówno doprecyzowanie, jak i uzupełnienie tych przepisów. Nie jest na przykład jasne, które usługi finansowe są wyłączone na mocy art. 16 lit. d) oraz kiedy usługa finansowa jest usługą typu A (kategoria 6).

37. Komitet pragnie, by w nowej dyrektywie znalazło się wyłączenie dotyczące zamówień pomiędzy instytucjami zamawiającymi. Z uwagi na fakt, że władze są zobowiązane do odpowiedzialnego zarządzania pieniędzmi pochodzącymi z podatków obywateli, jest rzeczą pożądaną, aby władze te mogły wzajemnie wykorzystywać swoją wiedzę i umiejętności w zamian za zwrot poniesionych kosztów, bez obowiązku przeprowadzenia procedury przetargowej. Takie wyłączenie przyniosłoby znaczną poprawę spójności ram prawnych UE i stanowiłoby rozwiązanie jednego z najpilniejszych obecnie problemów dla władz lokalnych i regionalnych w zakresie zamówień publicznych.

38. Instytucje zamawiające napotykać wielkie trudności w przypadku zamawiania systemów TIK. Środowisko TIK instytucji zamawiającej składa się z różnych, zależnych od siebie systemów. Oznacza to, że przetargów na zamówienia uzupełniające, takie jak dodatkowe licencje i odpowiednie nowe modele, nie można zawsze przeprowadzić bez poważnych utrudnień, dotyczących zarówno strony technicznej, jak i kosztów. Dlatego też Komitet zaleca Komisji sprawdzenie, czy w nowej dyrektywie można rozszerzyć związane z tym możliwości dokonania wyjątku oraz/lub czy można wprowadzić nową procedurę dla systemów TIK, w której konkurencja zachodzi nie pomiędzy producentami, lecz pomiędzy dostawcami, przy czym konkretnie zamawia się określoną markę produktu.

39. Komitet zgadza się z Komisją, że należy pobudzać innowacje. Na mocy prawa dotyczącego zamówień publicznych instytucjom zamawiającym trudno jest kupować nowe innowacyjne produkty. Komitet sugeruje, aby Komisja przeanalizowała możliwości wprowadzenia zwolnienia z obowiązku przeprowadzenia procedury przetargowej, które mogłoby obowiązywać np. przez dwa lata, licząc od daty wydania patentu na określony wynalazek.

Wcześniejsze doświadczenia

40. Komitet uważa, że w kontekście przyszłych przetargów instytucje zamawiające muszą mieć możliwość skorzystania z wcześniejszych doświadczeń, jakie inna instytucja zamawiająca miała z oferentami. Niekorzystne doświadczenia i niezadowolający wynik końcowy powinny tu odgrywać pewną rolę. Obecnie strona, która początkowo (świadomie) źle realizuje zamówienie, zasadniczo może wziąć udział w nowym przetargu, który w pewnych przypadkach musi zostać przeprowadzony tylko z tego powodu, że dotychczasowy zleceniobiorca wycofał się z zamówienia. Jest to często niepożądana sytuacja, z uwagi na jej niekorzystny wpływ na stosunki między stronami, zaufanie i świadczone usługi. Komitet proponuje system, który umożliwi uwzględnienie własnych doświadczeń z określonym przedsiębiorstwem. Oczywiście, system ten musi gwarantować obiektywność. Można to uzyskać, posługując się urzędowym sprawozdaniem z oceny poprzednich zamówień i wprowadzając limit czasowy na wyłączenie.

Definicja obowiązkowych zamówień publicznych

41. Komitet wzywa do ograniczenia zakresu stosowania nowej dyrektywy do własnych czynności zakupowych instytucji zamawiającej. Stanowisko to znajduje wsparcie w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości. Trybunał postanowił, że aby ograniczyć zakres stosowania dyrektywy, musi istnieć bezpośredni interes gospodarczy. Ogólne porozumienia w sprawie np. rozwoju przestrzennego i pomocy finansowej nie powinny być objęte tą definicją. Samo ustalenie wymogów, np. na roboty budowlane, nie pociąga za sobą żadnego tytułu wynagrodzenia ani też obowiązku zamówienia publicznego. Realizując swoje zadania, publiczne instytucje zamawiające muszą mieć swobodę określania pewnych wymogów, aby móc zapewnić ukierunkowanie. Komitet wzywa do doprecyzowania definicji obowiązkowych zamówień publicznych poprzez kodyfikację orzecznictwa w tej sprawie.

42. Instytucje zamawiające mają problemy z definicją obowiązkowych zamówień publicznych. Komitet jest zdania,

że kryterium „realizacji, za pomocą dowolnych środków, obiektu budowlanego odpowiadającego wymogom określonym przez instytucję zamawiającą” rodzi pytania, i dlatego zaleca dostosowanie i uproszczenie tej definicji.

Podmioty prawa publicznego

43. Komitet domaga się zwrócenia szczególnej uwagi na małe podmioty prawa publicznego, dla których obowiązkowe zamówienia publiczne stanowią nadmierne obciążenie.

44. Definicja podmiotu prawa publicznego wymaga dostosowania. Przedsiębiorstwom sprawia trudność ustalenie, czy mają do czynienia z podmiotem prawa publicznego, ponieważ definicja zawiera kryteria finansowe i dotyczące nadzoru, których nie są w stanie sprawdzić osoby trzecie. Ponadto Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej określił bardziej szczegółowo kryteria dla podmiotów prawa publicznego. Komitet zaleca Komisji ustalenie nowej definicji pojęcia podmiotu prawa publicznego.

Bruksela, 11 maja 2011 r.

Przewodnicząca
Komitetu Regionów
Mercedes BRESSO
